WerkSaam westfriesland

Kadernota 2023

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING: WerkSaam Westfriesland

Hoofddoelstelling

De kerntaak van WerkSaam is het zo snel mogelijk aan het werk helpen van werkzoekenden en het goed bedienen van werkgevers die op zoek zijn naar (tijdelijke) arbeidskrachten. Als werk (nog) niet mogelijk is verstrekt WerkSaam een uitkering. WerkSaam voert de beleidsontwikkeling, -vaststelling en -uitvoering van de volgende wettelijke en daarvan afgeleide regelingen uit:

a. Participatiewet
b. Wet sociale werkvoorziening (WSW);
c. Wet inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (Ioaw);
d. Wet inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (Ioaz);
e. Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz);
f. Aanpak laaggeletterdheid: Wet educatie en beroepsonderwijs (alleen volwasseneneducatie).

Algemeen

De missie en visie van WerkSaam is gericht op het bemiddelen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Wij staan voor werk, ontwikkeling en inkomen. Dit doen we door maatwerk te leveren, per persoon te kijken wat nodig is om iedereen te laten participeren in de samenleving. Daarbij laten we iedereen naar vermogen werken. Dit sluit perfect aan bij de ambities vanuit het Pact van Westfriesland: "het arbeidspotentieel in de regio WF optimaal benutten". Het is belangrijk dat werkgevers betrokken zijn. Zonder werkgevers kunnen wij de doelstellingen niet halen. Naast werkgevers werkt WerkSaam veel samen met andere ketenpartners als: UWV, WerkgeversServicepunt, gemeenten, hulpverleners en onderwijsinstellingen.

WerkSaam staat voor een duurzame, inclusieve samenleving. Wij dragen dit actief uit en zoeken met werkgevers partnerschappen die hieraan bijdragen. Wij stimuleren onze klanten, partners en opdrachtgevers dat zij zich inzetten voor een inclusieve maatschappij. WerkSaam sluit als Global Goals regio aan bij de Gemeenten4globalgoals. De Verenigde Naties wil met de Global Goals (duurzame ontwikkeldoelen) van de wereld een betere plek maken in 2030. WerkSaam draagt als uitvoerder van de Participatiewet, namens de 7 Westfriese gemeenten, direct bij aan 4 doelen. Indirect draagt WerkSaam bij aan nog eens 4 doelen.

Direct

Indirect

Doelstellingen: wat willen we bereiken in 2023 (anders dan bestaand beleid)?

<u>Nieuw beleidsplan 2022-2025, implementeren en uitvoeren</u>
Het beleidsplan is voor de periode 2022 tot en met 2025. Bij het schrijven van deze kadernota is de besluitvoering in een afrondende fase. Hierop volgt het uitvoeringsplan voor de implementatie van het beleidsplan. De verwachting is dat de meeste van de te realiseren onderwerpen en projecten al in 2022 gestart worden. Deze zullen veelal doorlopen in 2023.

<u>Voldoen aan nieuwe wet- en regelgeving: Landelijke ontwikkelingen implementeren</u>
Door de ontwikkelingen rondom een nieuw te vormen kabinet hebben de meeste wetsontwikkelingen die vorig jaar in de kadernota stonden nog steeds dezelfde status. Hieronder leest u wat deze wetsvoorstellen inhouden:

1. *Participatiewet*
   a. De verwachting is dat er in de Participatiewet wijzigingen komen ten aanzien van de Kostendelersnorm. Het demissionaire kabinet heeft vijf alternatieven voor de kostendelersnorm in kaart gebracht, waarvan volledige afschaffing de meest vergaande is. Alle voorstellen moeten nog verder worden uitgewerkt. Het is aan het nieuw te vormen kabinet en aan de Tweede Kamer om daarin een keuze te maken.
   b. *Breed Offensief (nog geen besluitvorming[1])*
      Dit wetsvoorstel is van februari 2020, maar besluitvorming blijft tot nu toe uit. Het wetsvoorstel heeft direct invloed op de dienstverlening aan de cliënten van WerkSaam. Het wetsvoorstel heeft als doel:
      - Maatregelen te treffen waardoor mensen met een beperking meer waarborgen krijgen voor ondersteuning op maat met uitzicht op duurzaam werk;
      - Werk voor mensen aantrekkelijker te maken doordat het meer loont en drempels worden weggenomen;
      - Het simpeler maken voor werkgevers om mensen met een beperking in dienst te nemen;
      - Dat werkgevers en werkzoekenden elkaar makkelijker weten te vinden.
   c. *Wetsvoorstel passend aanbod (nog geen besluitvorming[2])*
      Dit wetsvoorstel moet bereiken dat gemeenten alle bijstandsgerechtigden een passend, niet vrijblijvend aanbod doen. Dit heeft invloed op de dienstverlening door WerkSaam, maar vraagt ook extra inspanning van de gemeenten voor begeleiding van zorgcliënten. Zodra het wetsvoorstel is aangenomen, gaan we met de Westfriese gemeenten in gesprek over de uitvoering.

2. *Wams (Wet Aanpak meervoudige problematiek sociaal domein)*
Deze wet moet ervoor zorgen dat gegevensuitwisseling tussen partijen in het sociaal domein en aanpalende domeinen mogelijk is. Volgens de Autoriteit Persoonsgegevens is hiervoor momenteel geen wettelijke grondslag. Gegevensuitwisseling is vooral nodig voor gezinnen met meervoudige problematiek. Die kunnen beter geholpen worden wanneer betrokken partijen onderling gegevens kunnen uitwisselen.

3. *Wet Verdringingstoets*
Dit initiatiefwetsvoorstel is bedoeld om verdringing op de arbeidsmarkt tegen te gaan. Het voorstel is de introductie van een verdringingstoets. De Tweede kamer heeft het voorstel in 2017 aangenomen en het ligt nu bij de Eerste kamer.

Verwachtingen ten aanzien van 2023 – 2025 (anders dan bestaand beleid)**?**

Regionale werkcentra
Er wordt veel gesproken over het inrichten van regionale werkcentra. Dit is binnen een arbeidsmarktregio een plek voor alle werkenden en werkzoekenden, ongeacht of deze een uitkering heeft. Hierin werken UWV, gemeenten, werkgevers- en werknemersorganisaties, leerwerkloketten en jongerenloketten samen. SW-bedrijven zijn ook betrokken. De verwachting is dat hier in de loop van 2022 of 2023 meer duidelijkheid over komt.

Doorontwikkelingen staand beleid

Verbetering dienstverlening
WerkSaam scoort bovengemiddeld waar het gaat om uitstroom van cliënten naar werk. Sommige cliënten stromen binnen een jaar ook weer in. Hier willen wij onze dienstverlening op aanpassen. Work First (onderdeel van het beleidsplan) en meer aandacht voor nazorg zijn ook ontwikkelingen die bijdragen aan een lagere herinstroom. Om nog beter te kunnen sturen op succesvolle re-integratieactiviteiten zullen we de registratie van ons werk nog verder intensiveren. Het toepassen van maatwerk en de menselijke maat staan nog meer dan voorheen centraal. Zowel bij het verstrekken van uitkeringen als bij alle re-integratieactiviteiten.

Wat gaan we doen?	Waarom doen we dit?	Wat mag het kosten?	Planning
Het beleidsplan 2022-2025 uitvoeren	Bestuursbesluit	Binnen de vastgestelde begroting	2022-2025

Bijlagen:
a. Financiële kengetallen (weerstandvermogen, indexatie, gemeentelijke bijdrage, etc.)
b. Financiële meerjarenraming
c. Overzicht bijdrage per gemeente

[1] Er is nog geen datum bekend voor behandeling in de Tweede Kamer.
[2] Er is nog geen datum bekend voor behandeling in de Tweede Kamer.

Bijlage a. Financiële kengetallen

Weerstandsvermogen

De algemene reserve bedraagt op basis van de 'Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen' maximaal 2,5% van de totale lasten. WerkSaam heeft met de deelnemende gemeenten afgesproken dat hiervan alleen mag worden afgeweken als uit een risicoanalyse blijkt dat een hoger weerstandsvermogen noodzakelijk is.

Bij een organisatie als WerkSaam past een weerstandsratio groter of gelijk aan 1 (begroot 2022 = 1,05). Dit geeft WerkSaam de mogelijkheid om ondernemend te zijn, wat nodig is om de toegevoegde waarde (blijvend) te realiseren en daarmee de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk te verlagen. Daarbij voorkomt een gezond weerstandsvermogen dat WerkSaam bij incidentele tegenvallers extra geld moet vragen bij de gemeenten.

Kengetallen

De kengetallen geven inzicht in de financiële positie van WerkSaam. Er bestaan (nog) geen landelijke richtlijnen over de hoogte van de kengetallen. Wel heeft het Algemeen Bestuur normen geformuleerd met betrekking tot de kengetallen:

Kengetallen BBV	Categorie A minste risico	Categorie B gemiddeld risico	Categorie C meeste risico
Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	Begr > 0%	Begr = 0%	Begr < 0%
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Voor de netto schuldquote en het solvabiliteitsratio heeft WerkSaam de ambitie die uit te laten komen in categorie A. Voor de structurele exploitatieruimte is categorie B voldoende.

De inschatting van de kengetallen voor de begroting 2023-2026 is als volgt:

Kengetallen BBV	B2023	B2024	B2025	B2026
Netto schuldquote				
Zonder correctie doorgeleende gelden	A	A	A	A
Met correctie doorgeleende gelden	A	A	A	A
Solvabiliteitsratio	A	A	A	A
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	B	B	B	B
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bijlage b. Financiële meerjarenraming

Gemeentelijke bijdrage

Vanuit de gemeenten zijn de volgende geldstromen richting WerkSaam te onderscheiden:

a. *Rijksvergoeding Participatie (90 procent)*
b. *Rijksvergoeding WSW (100 procent)*
c. *Rijksvergoeding BUIG / BBZ*
d. *Beschut werk*
e. *Additionele plekken beschut werk*
f. *Gemeentelijke bijdrage in de Gemeenschappelijke Regeling*

De rijksvergoedingen zijn gebaseerd op de circulaires gemeentefonds en de voorlopige verdeling BUIG. Op de BUIG/BBZ na zijn alle vergoedingen taakstellend voor WerkSaam. Voor de BUIG / BBZ wordt het verschil tussen de rijksvergoeding BUIG / BBZ en uitkeringslasten jaarlijks met de gemeenten verrekend. Vanaf 2022 wordt de component loonkostensubsidie (LKS) verdeeld op basis van de realisatie van plekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit pakt positief uit voor onze regio omdat wij koploper zijn in de plaatsing van deze doelgroep.

In de tabellen hierna wordt verder ingezoomd op de ontwikkelingen binnen de gemeentelijke bijdrage (d. tot en met f.).

Herijking gemeentefonds 1 januari 2023

De verdeling van het gemeentefonds gaat op de schop. Onder andere de rijksvergoeding participatie en de begeleidingsmiddelen nieuwe doelgroep zijn dan (deels) onderdeel van de algemene uitkering van het gemeentefonds, dit met uitzondering van de middelen voor beschut werk. Deze middelen zullen worden ondergebracht in een decentralisatie-uitkering. Dit laatste geldt ook voor de Wsw-middelen. De financiering aan WerkSaam blijft gelijk, gemeenten krijgen het alleen uit een ander potje gefinancierd. Er kunnen herverdeeleffecten optreden die invloed hebben op de hoogte van vooral participatie en begeleiding.

Onderdeel	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Stand primaire begroting 2023 – 2026 Saldo lasten en baten begroting = bruto gemeentelijke bijdrage	**17.226.218**	**17.950.171**	**18.333.324**	**18.783.990**
Autonome ontwikkelingen / reguliere bedrijfsvoering				
Indexatie bruto gemeentelijke bijdrage	401.953	305.153	366.666	375.680
Verhoging taakstelling beschut werk	72.000	78.000	84.000	84.000
Extra plekken beschut werk	250.000			
Totaal autonome ontwikkelingen / reguliere bedrijfsvoering	**723.953**	**383.153**	**450.666**	**459.680**
Nieuw beleid				
Uitvoeringstaken Wet Inburgering	PM	PM	PM	PM
Totaal ingezet / nieuw beleid	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal autonome ontwikkelingen / reguliere bedrijfsvoering / nieuw beleid	**723.953**	**383.153**	**450.666**	**459.680**
Dekkingsmiddelen				
Toegevoegde waarde	5.731.899	5.731.899	5.731.899	5.731.899
Onttrekking reserves	198.000	198.000	198.000	198.000
Gemeentelijke bijdrage uitvoering	10.978.433	11.265.875	11.609.790	11.960.584
Gemeentelijke bijdrage beschut werk	786.089	877.452	979.001	1.082.581
Gemeentelijke bijdrage beschut werk addtioneel	255.750	260.098	265.300	270.606
Totaal dekkingsmiddelen	**17.950.171**	**18.333.324**	**18.783.990**	**19.243.670**
Stand kadernota voor begroting 2023 - 2026 (gemeentelijke bijdrage)	**0**	**0**	**0**	**0**

Indexatie bruto gemeentelijke bijdrage

De bruto gemeentelijke bijdrage voor de uitvoering van de wettelijke taken volgt de indexatie zoals door de regietafel Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord vastgesteld. Voor 2023 is deze indexatie 2,3% (prijsindex 2,3% x 30% + loonindex 2,3% x 70%). De hoogte van de netto

gemeentelijke bijdrage is mede afhankelijk van het resultaat dat wordt behaald uit de toegevoegde waarde. Dit betreft het saldo van omzet minus directe kosten van de Leerwerkbedrijven. De netto gemeentelijke bijdrage is het bedrag dat de gemeenten uiteindelijk betalen voor de dienstverlening door WerkSaam en in de begroting van de gemeenten is terug te vinden.

De opbouw en indexatie van de bruto naar de netto gemeentelijke bijdrage is als volgt:

	Begroting 2022	Begroting 2023
Bruto gemeentelijke bijdrage	16.528.184	16.528.184
Bijdrage gemeenten beschut werk	698.034	770.034
Bijdrage gemeenten beschut werk extra		255.750
Indexatie bijdrage gemeenten 2023		380.148
Indexatie bijdrage gemeenten beschut werk		16.055
Indexatie bijdrage gemeenten bw extra		5.750
-/- toegevoegde waarde	-5.731.899	-5.731.899
-/- onttrekking reserves	-198.000	-198.000
Netto gemeentelijke bijdrage	**11.296.319**	**12.026.022**

Verhoging taakstelling beschut werk
Gemeenten krijgen een taakstelling beschut werk opgelegd. Deze taakstelling loopt jaarlijks op. WerkSaam geeft invulling aan de taakstelling door het plaatsen van mensen met een indicatie beschut werk. De meerkosten die hiermee gepaard gaan worden vanaf de begroting 2021 vergoed door gemeenten (zie Kadernota 2021).
De gemeenteraden hebben besloten dat vanaf 2022 structureel 20 extra plekken beschut werk worden gerealiseerd.

Gemeentelijke bijdrage
De gemeentelijke bijdrage is verdeeld in drie posten. De eerste is de bijdrage in de uitvoeringskosten van WerkSaam. De tweede en derde zijn bijdragen in het tekort dat ontstaat op de toegevoegde waarde omdat beschut werkers minder toegevoegde waarde genereren dan de Wsw medewerker. Dit wordt veroorzaakt door de lagere subsidie die het Rijk geeft voor een beschut werker ten opzichte van de Wsw-medewerker.

Mogelijkheden om te besparen
WerkSaam heeft vanaf de begroting 2021 een structurele bezuiniging gerealiseerd van € 463.000 op de bedrijfsvoering. Onze opdracht is de participatiewet uit te voeren. Het recht op, en daarmee de instroom in de uitkering, is nauwelijks beïnvloedbaar. Aan inwoners met een naderend einde uitkering werkloosheidswet wordt voorafgaand aan mogelijke instroom in de uitkering wel dienstverlening aangeboden in de vorm van bemiddeling naar werk. Dat werkt preventief. De uitstroom uit de uitkering is voor een deel beïnvloedbaar. Een hoge uitstroom zorgt voor een verlaging van de uitkeringslasten, wat in voorgaande jaren heeft geleid tot een overschot op de BUIG-gelden (In 2021 naar verwachting € 6 miljoen (2020: € 5,3 miljoen). Snijden in de begroting zal consequenties hebben voor de uitstroom uit de uitkering en daarmee op de BUIG-gelden. Verdergaande bezuinigingen opleggen aan WerkSaam betekent keuzes maken in de dienstverlening naar cliënten binnen de wettelijke kaders.

Wij gaan onze maatschappelijke impact meetbaar maken. Hiermee dragen wij bij aan het inzichtelijk maken van besparingen binnen diverse taakvelden van het sociaal domein.

Bijlage c. Overzicht bijdrage per gemeente

	Gemeente							
	Drechterland	**Enkhuizen**	**Hoorn**	**Koggenland**	**Medemblik**	**Opmeer**	**Stede Broec**	**Totaal**
Totaal gemeentelijke bijdrage 2023	699.710	1.142.349	6.019.496	790.475	2.002.909	420.858	950.225	12.026.022
Gemeentelijke bijdrage 2022	633.778	1.008.960	5.300.190	700.548	1.766.740	364.581	823.488	10.598.285
Bruto indexering 2023	22.733	36.190	190.112	25.128	63.371	13.077	29.538	380.148
Gemeentelijke bijdrage 2023	*656.511*	*1.045.150*	*5.490.302*	*725.676*	*1.830.111*	*377.658*	*853.026*	*10.978.433*
Bijdrage beschut werk 2022	28.785	64.766	352.615	43.177	115.140	28.785	64.766	698.034
Indexatie 2023	662	1.490	8.110	993	2.648	662	1.490	16.055
Taakstelling beschut werk	2.969	6.680	36.371	4.454	11.876	2.969	6.680	72.000
Beschut werk extra	10.784	24.263	132.098	16.175	43.134	10.784	24.263	261.500
Bijdrage beschut werk 2023	*43.200*	*97.199*	*529.194*	*64.799*	*172.798*	*43.200*	*97.199*	*1.047.589*

De bijdrage per gemeente is gebaseerd op de verdeelsleutels in de begroting 2022 en geeft daarmee een indicatie. In de begroting 2023 wordt de verdeling conform de bepalingen in de gemeenschappelijke regelingen geactualiseerd op basis van de aantallen inwoners en uitkeringsgerechtigden op 1 januari 2022. Het effect hiervan is gering.

De bijdrage beschut werk word bepaald op basis van de taakstelling beschut werk per gemeente. Deze taakstelling wordt bekend gemaakt in december van het voorafgaande jaar. De verdeling is voorlopig gebaseerd op de laatst bekende taakstelling, dat is die voor het jaar 2021. De definitieve verdeling zal op basis van de bekendmaking in december 2022 zijn.